



Aan de leden van de gemeenteraad

Uw brief van: -
Uw kenmerk: -
Bijlage(n): 1

Ons kenmerk: 184959
Contact: Dominic van Leeuwen
E-mailadres: D.v.Leeuwen@bar-organisatie.nl
Datum: 22-09-2020

Betreft: Handhavingsuitvoeringsprogramma Wabo 2020

Geachte leden van de gemeenteraad,

Sinds 2016 stelt de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (wet VTH) kwaliteitseisen aan de uitvoering van Wabo-taken. Eén van de kwaliteitseisen betreft de uitvoering van een beleidscyclus. Het "Handhavingsuitvoeringsprogramma Wabo 2020" maakt deel uit van deze beleidscyclus. De gemeenteraad moet van het Uitvoeringsprogramma in kennis worden gesteld. Met het versturen van deze brief geven wij hier invulling aan.

Handhavingsuitvoeringsprogramma Wabo 2020

In het uitvoeringsprogramma is vooruitgekeken naar het jaar 2020. Onderdeel hiervan is het werkplan, waarin de uit te voeren werkzaamheden met indicatoren worden vastgesteld en gerelateerd aan de personele capaciteit en de aanbevolen minimumformatie zoals berekend aan de hand van de kwaliteitscriteria van de wet VTH.

Voor de Wabo-inspecteurs is gekozen om werkzaamheden te prioriteren, waarbij alle kerntaken (Bouw, constructieve veiligheid en brandveiligheid) kunnen worden uitgevoerd. Zij kunnen alle omgevingsvergunningen controleren, alle meldingen en handhavingsverzoeken in behandeling nemen en noodzakelijke neventaken, zoals meewerken aan de invoering van de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging voor de bouw, uitvoeren. Er is echter niet voldoende capaciteit om daarnaast preventieve en/of projectmatige controles uit te voeren.

Het is daarnaast lastig gebleken om voldoende geschikte kandidaten te vinden om vacatureruimte in te vullen. Dit geldt voor alle bouwkundige functies, waaronder de Wabo-inspecteurs. Door het proces anders vorm te geven wordt de administratieve last voor de inspecteurs lager en kan hun bouwkundige kennis optimaal worden ingezet. De procesondersteuning kan worden gerealiseerd binnen de voor de voor de Wabo-inspecteurs beschikbare vacatureruimte.

Handhavingsprocedures

Door de krappe huidige formatie van de juristen handhaving staat de dienstverlening op het gebied van handhaving onder druk. Dit vertaalt zich in lange doorlooptijden bij procedures met een lage prioriteit, een toename van het aantal ingebrekestellingen en onvoldoende aandacht voor juridische kwaliteitszorg bij het invoeren van nieuwe wetgeving en beleid.

Er wordt naar verschillende oplossingsrichtingen gekeken. In dit kader wordt in 2020 onderzocht of een deel van de niet Wabo-gerelateerde werkzaamheden kan worden overgedragen aan andere clusters. Ook wordt onderzocht of handhaving interventies en de daaruit voortvloeiende vervolgwerkzaamheden scherper kunnen worden ingepland inclusief de bijbehorende middelen per cluster en tot slot kunnen de juridische en bestuurlijke risico's worden verminderd door (tijdelijk) extra capaciteit in te zetten.

Invoering Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Een belangrijke landelijke ontwikkeling is de gelijktijdige invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), waarvan de voorgenomen inwerkingtreding van 2021 is uitgesteld tot 1 januari 2022. In 2020 zullen alle medewerkers van het team toezicht en juridische handhaving deelnemen aan trainingen, cursussen en project- en werkgroepen rond de implementatie van de Omgevingswet en Wkb. Daarnaast voeren medewerkers in samenwerking met het programmteam invoering Omgevingswet en het project invoering Wet kwaliteitsborging voorbereidingswerkzaamheden uit. De inhoudelijke expertise van de medewerkers van het team Wabo toezicht en juridische handhaving is daarbij onmisbaar.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
het college van de gemeente Albrandswaard,
de secretaris, de burgemeester,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hans Cats', with a stylized flourish underneath.

Hans Cats

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'drs. Jolanda de Witte', with a stylized flourish underneath.

drs. Jolanda de Witte



**Handhavingsuitvoeringsprogramma Wabo
2020
Albrandswaard**

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders op 14-07-2020

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1. Beleidsvelden	3
1.1 Overzicht Beleidsvelden en prestatie-indicatoren	5
2. Monitoring en ontwikkeling	5
2.1 Wijze van monitoring	5
2.3 Landelijke prioriteiten en ontwikkelingen	5
2.4 Opleidingen en competentieontwikkeling	6
2.5 Toezichtprotocol	6
3. Handhaving	7
3.1 Borging processen	7
3.2 Transparantie termijnen overtredingen en zwaarte sanctie	7
3.3 Strategie stilleggen bouw- en sloopwerkzaamheden	7
3.4 Afstemming handhavingspartners	7
4. Werkplan	9
4.1 Aanwezige formatie	9
4.2 Kwaliteitscriteria wet VTH	9
4.3 Benodigde capaciteit Wabo-inspecteurs	10
4.4 Benodigde capaciteit Juristen Handhaving	11
4.5 Conclusie	13
5. Actiepunten 2020	15

Inleiding

Op 29 januari 2019 heeft het college van Albrandswaard het “Handhavingsbeleidsplan Wabo 2019-2023 gemeente Albrandswaard” (hierna: “Handhavingsbeleidsplan”) vastgesteld. Dit plan geeft beleidsmatige invulling aan het handhavend optreden van de gemeente die zijn verbonden aan de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (veelal bouw-, sloop- en milieuactiviteiten). Om praktische invulling te geven aan de uitvoering van het “Handhavingsbeleidsplan” is dit “Uitvoeringsprogramma Toezicht en juridische handhaving 2020” (hierna: uitvoeringsprogramma) opgesteld. Hierin staat welke activiteiten in het jaar 2020 worden uitgevoerd. Het uitvoeringsprogramma wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. In het jaarverslag wordt gerapporteerd over het bereiken van de gestelde doelen en de uitvoering van de activiteiten uit het uitvoeringsprogramma.

In het “Handhavingsbeleidsplan” wordt onderscheid gemaakt tussen zeven beleidsvelden. In dit uitvoeringsprogramma worden per beleidsveld de doelstellingen en prioriteiten benoemd. Aangegeven wordt welke activiteiten worden uitgevoerd en welke resultaten daarbij behaald moeten worden. Ook wordt aangegeven op welke wijze de uitvoering van de toezicht- en handhavingstaken worden gemonitord, welke ontwikkelingen er spelen en op welke wijze handhaving plaatsvindt. Ten slotte is een werkplan opgenomen waarin uiteen wordt gezet op welke wijze de in het handhavingsbeleidsplan en het uitvoeringsprogramma gestelde doelen en taken kunnen worden gerealiseerd met de huidige bezetting en op welke punten dit niet mogelijk is.

Met het toezicht op en handhaven van de wet- en regelgeving willen we bereiken dat de regels worden nageleefd in onze gemeente. Zo proberen we risico's te voorkomen en zorgen we voor een veilige, leefbare, gezonde en duurzame leef-, woon- en werkomgeving voor burgers en bedrijven.

1. Beleidsvelden

In het “Handhavingsbeleidsplan” wordt onderscheid gemaakt in een zevental beleidsvelden waarbinnen toezicht plaatsvindt. Van de beleidsvelden wordt een korte omschrijving en prestatie indicatoren gegeven. Per beleidsveld worden de doelstellingen en de prioriteit(en) genoemd in bijlage 1. Daarbij wordt verder ingegaan op welke wijze het toezicht zal worden uitgevoerd en welk resultaat daarbij wordt beoogd in 2020.

1.1 Overzicht Beleidsvelden en prestatie-indicatoren

In onderstaand overzicht wordt per beleidsveld aangegeven op welke wijze controles en klantcontact plaatsvinden en binnen welke termijn dat plaats moet vinden.

Toelichting	Indicatoren
<p>Verleende omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen</p> <p>Het gaat hier om het naleven van de voorschriften van een verleende omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen. Er wordt onder andere gecontroleerd op voorschriften uit het Bouwbesluit, de Bouwverordening en het bestemmingsplan.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Verleende vergunningen worden in de 3 maanden nadat zij onherroepelijk zijn geworden ten minste 1x gecontroleerd*.2. Alle verleende vergunningen hebben binnen 5 werkdagen een eigenaar/behandelaar. Dit is inzichtelijk voor collega's (administratie en KCC).3. Met alle aanvragers van verleende vergunningen wordt binnen 5 werkdagen telefonisch contact opgenomen.4. Als er sprake is van voorschriften m.b.t. nog in te dienen stukken wordt er binnen 2 weken na verlening een startbrief gestuurd/contact opgenomen met de vergunninghouder en gemachtigde.
<p>Constructieve veiligheid en brandveiligheid gebruiksfase</p> <p>Het gaat hier om periodiek toezicht op algemene voorschriften van brandveiligheid en constructieve veiligheid uit het Bouwbesluit. Naast projectmatig toezicht, vindt toezicht ook klachtgericht plaats.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Meldingen met betrekking tot illegale bouw en het bouwen in afwijking van de vergunning worden voor 100% onderzocht. Meldingen m.b.t constructieve en brandveiligheid hebben de hoogste prioriteit. Van alle meldingen wordt binnen 4 weken een constatering gedaan en een PV opgemaakt.
<p>Monumenten</p> <p>Het gaat hier om het voorkomen van verloedering of verandering van monumentale waarden. Er wordt gecontroleerd op het naleven van de voorschriften van een omgevingsvergunning voor het wijzigen van een monument. Het wijzigen van een monument zonder vergunning, is niet toegestaan.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. In ieder geval wordt één keer per drie jaar een controlebezoek gebracht aan alle monumenten.**
<p>Slopen</p> <p>Het gaat hier om het naleven van de voorschriften voor sloopactiviteiten uit het Bouwbesluit 2012. Tijdens de sloopfase wordt op de locatie gecontroleerd of volgens de voorschriften wordt gesloopt. Daarnaast wordt gecontroleerd op het slopen zonder melding. Na melding van sloopwerkzaamheden kunnen vanuit de gemeente voorwaarden worden verbonden aan de sloop, bijvoorbeeld met betrekking tot afvalscheiding, veiligheid en beperking</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Alle* meldingen voor sloopactiviteiten worden gecontroleerd. <p>Alle sloopmeldingen hebben binnen 5 werkdagen een eigenaar/behandelaar. Dit is inzichtelijk voor collega's (administratie en KCC).</p> <p>Met alle aanvragers van sloopmeldingen wordt binnen 5 werkdagen telefonisch contact</p>

<p>van hinder. Toezicht op verwijderen van asbest is een taak voor de DCMR.</p>	<p>opgenomen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. meldingen met betrekking tot illegale sloop worden voor 100% onderzocht. Van de meldingen wordt binnen 1 week een constatering gedaan en een PV opgemaakt.
<p>Vergunningsvrij bouwen (incidenteel toezicht)</p> <p>Het gaat hier om klachten (signalen) en meldingen door toezichtpartners of anderen. Daarnaast wordt illegale bouw opgespoord door de toezichthouders gedurende reguliere buitentaken. Naar aanleiding van een klacht of melding wordt een mogelijke overtreding onderzocht.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meldingen met betrekking tot illegale bouw en het bouwen in afwijking van de vergunning worden voor 100% onderzocht. Van de meldingen wordt binnen 4 weken een constatering gedaan en een PV opgemaakt. 2. Meldingen illegaal gebruik worden 100% onderzocht. Van de meldingen wordt binnen 4 weken een constatering gedaan en een PV opgemaakt. 3. Alle meldingen hebben binnen 5 werkdagen een eigenaar/behandelaar. Dit is inzichtelijk voor collega's (administratie en KCC). 4. Als er geen sprake is van een anonieme melding wordt er altijd binnen 5 werkdagen contact opgenomen met de melder. 5. <i>In ieder geval één keer per jaar zal per toezichthouder een deel van zijn of haar wijk projectmatig worden gescreend op illegale bouw.**</i>
<p>Algemene Plaatselijke Verordening (Wabo-onderdelen)</p> <p>Het gaat hier om het naleven van de regels vanuit de Algemene Plaatselijke Verordening die Wabo-vergunningsplichtig zijn. Toezicht zal plaatsvinden op illegale aanleg van in- en uitritten en het illegaal kappen van bomen.</p>	<p>Zie indicatoren vergunningvrij bouwen (incidenteel toezicht)</p>
<p>Ruimtelijke ordening en milieu</p> <p>Het gaat hier om toezicht op de regels uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro), gemeentelijke bestemmingsplannen, de Wet milieubeheer en andere aanverwante regelingen.</p>	<p>Het toezicht op milieu is belegd bij de DCMR Milieudienst Rijnmond. De DCMR heeft een eigen toezichtstrategie en de gemeente speelt een coördinerende en beslissende rol bij handhaving. Toezicht wordt weliswaar uitgevoerd door de DCMR, maar de handhavingsbesluiten worden genomen door het college.</p> <p>Toezicht op ruimtelijke ordening is onderdeel van de controles op verleende omgevingsvergunningen en wordt daarnaast op basis van signaaltoezicht gecontroleerd.</p>

* Naar rato actuele bezetting (Voorbeeld: 80% aanbevolen minimum bezetting betekent 80% controle)

** Preventieve/projectmatige controles vinden dit jaar niet plaats i.v.m. het tekort aan formatie

2. Monitoring en ontwikkeling

Monitoring en evaluatie zijn van belang om na te kunnen gaan of toezicht en handhaving volgens planning verloopt, of de doelstellingen worden gehaald en of eventueel bijsturing hiervan gewenst is. In dit hoofdstuk worden de wijze van monitoring behandeld en bekijken we de toekomstige (landelijke) ontwikkelingen.

2.1 Wijze van monitoring

Jaarlijks wordt een “Jaarverslag Handhaving Wabo” opgesteld waarin wordt gerapporteerd over de uitvoering van de in dit Handhavingsuitvoeringsprogramma Wabo geplande activiteiten in relatie tot de gestelde prioriteiten. Ook wordt hierin gerapporteerd of de doelstellingen zijn gehaald en hoe de afstemming met de toezicht- c.q. handhavingpartners gestalte heeft gekregen. In dit jaarverslag vindt tevens een evaluatie plaats.

In artikel 7.6 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) is bepaald dat de resultaten en de voortgang van de uitvoering van het Handhavingsuitvoeringsprogramma Wabo en het bereiken van de gestelde doelen met behulp van een geautomatiseerd systeem moet worden bewaakt. In dit systeem moeten ook de in het kader van handhaving verkregen gegevens worden geregistreerd. In onze gemeente worden de gegevens met behulp van het geautomatiseerde systemen BWT4ALL en greenvalley bewaakt. Een aantal gegevens kan nu nog niet uit BWT4ALL of greenvalley worden gehaald, maar wordt apart geregistreerd. Monitoring en evaluatie zijn van belang om na te kunnen gaan of toezicht en handhaving volgens planning verloopt, of de doelstellingen worden gehaald en of eventueel bijsturing hiervan gewenst is.

Voor een goede monitoring is een goede registratie essentieel. Wettelijk (op grond van artikel 10.6 van de Regeling omgevingsrecht (Mor) is de gemeente verplicht in ieder geval het volgende te registreren:

1. uitgevoerde controles;
2. geconstateerde overtredingen;
3. opgelegde bestuurlijke sancties;
4. processen-verbaal;
5. ontvangen klachten over mogelijke overtredingen.

In bijlage 1 is de registratie zoals omschreven in de Mor verder uitgewerkt aan de hand van zogenaamde ‘key performance indicators’ en is opgesomd hoe de beleidsmatige monitoring plaats vindt.

Vanwege de invoering van de Omgevingswet zal het softwaresysteem BWT4all worden vervangen. De aanbesteding van een nieuw systeem vindt plaats in 2020. Medewerkers van het team toezicht en juridische handhaving zijn bij de aanbesteding betrokken. Een actiepoint is daarbij, waar mogelijk, het automatiseren van de monitoring die nu handmatig gebeurt door de medewerkers en het beter ontsluiten van (management)informatie.

2.2 Landelijke prioriteiten en ontwikkelingen

De rijksoverheid geeft elk jaar wel enkele aandachtspunten of onderzoeksopdrachten aan gemeenten. Aanleiding hiervoor zijn vaak calamiteiten in het land. De actie die hierop door gemeenten plaatsvindt, is meestal een projectmatige aanpak (inventarisaties, voorlichtingsacties en dergelijke). In dit Handhavingsuitvoeringsprogramma Wabo 2020 wordt hier de nodige tijd voor gereserveerd, te weten 50 uur. In 2019 is bijvoorbeeld, in samenwerking met de VRR, onderzoek gedaan naar brandgevaarlijke gevels, het jaar daarvoor naar breedplaatvloeren.

Naast de bovengenoemde onderzoeksopdrachten en aandachtspunten, krijgen gemeenten ook jaarlijks te maken met nieuwe ontwikkelingen in wet- en regelgeving die van invloed zijn op de werkprocessen en waarvoor tijd moet worden gereserveerd. In 2020 zijn dit de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging.

Omgevingswet

De Omgevingswet beoogt met de bundeling van diverse wetten een verdergaande integratie en vereenvoudiging van verschillende vergunningenstelsels. Begin April is de Omgevingswet uitgesteld. De invoering van de wet is een jaar verplaatst naar 2022. Desalniettemin zullen alle medewerkers van het team toezicht en juridische handhaving ook dit jaar deelnemen aan trainingen, cursussen en project- en werkgroepen rond de implementatie van de Omgevingswet. Er is regelmatig afstemming tussen diverse medewerkers van het team en het programmateam Omgevingswet.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen hevelt uitvoering van de technische toetsingen aan het Bouwbesluit en het toezicht op de technische aspecten uit het Bouwbesluit over naar private partijen. In 2019 is begonnen met het inventariseren van de impact van deze wetgeving en het voorbereiden van proefprojecten met gevolgklasse 1. Dit zijn o.a. grondgebonden woningen en kleine bedrijfspanden.

In 2020 zal door middel van het project Wkb een organisatie brede inventarisatie plaatsvinden van alle acties die in het kader van de invoering van de wet moeten plaatsvinden. De uitvoering van alle bedrijfsmatige en juridisch noodzakelijke wijzigingen zullen door het projectteam worden uitgevoerd of gecoördineerd. Begin April is de Wet kwaliteitsborging uitgesteld. De invoering van de wet is een jaar verplaatst naar 2022. De invoeringsdatum van de Wkb is gekoppeld aan de invoeringsdatum van de Omgevingswet. In 2020 zullen alle medewerkers van het team toezicht en juridische handhaving deelnemen aan trainingen, cursussen en proefprojecten in het kader van de Wkb.

2.3 Opleidingen en competentieontwikkeling

Voor een goede uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zijn in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, kwaliteitseisen opgenomen. Provincies en gemeenten zijn samen verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitvoering van VTH-taken. Deze liggen vast in zogenaamde “kwaliteitscriteria”. De kwaliteitscriteria hebben betrekking op de kritische massa (beschikbare formatie), vereiste opleidingsniveaus, competentieontwikkeling en borging van processen.

In 2020 wordt een deel van het beschikbare opleidingsbudget gebruikt om medewerkers op te leiden op het gebied van de Omgevingswet en wet kwaliteitsborging. Daarnaast is er blijvend aandacht voor technische en vakinhoudelijke competenties.

2.4 Toezichtprotocol

Het “integraal Toezicht Protocol (iTP)” zal worden toegepast bij het controleren van verleende vergunningen. Toepassing van dit protocol legt bestuurlijk de door het Rijk geaccepteerde diepgang van controles vast. De inspecteurs moeten inhoudelijk goed op de hoogte zijn van die diepgang en daarnaar handelen. Ook het minimaal aantal vereiste bezoeken liggen per categorie bouwwerk vast.

3. Handhaving

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de wijze waarop met overtredingen wordt omgegaan die bij de diverse controles en aan de hand van meldingen worden geconstateerd. Er wordt ingegaan op de wijze waarop handhaving in de processen is geborgd, hoe sancties en andere maatregelen worden vastgesteld, welke strategie wordt aangehouden voor het stilleggen van werkzaamheden en hoe en wanneer afstemming en samenwerking plaatsvindt met handhavingspartners.

3.1 Borging processen

De handhavingsprocessen moeten worden geborgd. De processen voor een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang zijn opgenomen en beschreven in het "Handhavingsbeleidsplan". Daarnaast zijn de verschillende werkprocessen voor handhaving opgenomen in het programma BWT4aLL. Samenwerking met handhavingspartners is eveneens opgenomen in de processen. Hierdoor wordt integraal toezicht geborgd.

3.2 Transparantie termijnen overtredingen en zwaarte van de sanctie

Vooraf is moeilijk vast te stellen welke termijnen en sancties worden aangehouden bij overtredingen. In het "Handhavingsbeleidsplan" is de sanctiestrategie opgenomen. Sancties worden opgelegd aan de hand van deze strategie. De sanctiekeuze en de wijze van optreden is afhankelijk van het soort overtreding en de verwijtbaarheid van de overtreder. Voor de hoogte van een geldelijke sanctie wordt gekeken naar de (mogelijke) gevolgen van de overtreding voor het milieu, de veiligheid, de gezondheid, de precedentwerking etc. Ook wordt gekeken naar wat de kosten van het herstellen van de overtreding zouden zijn. De hoogte van een dwangsom ligt over het algemeen hoger dan de herstellkosten om de overtreder te bewegen zelf de overtreding op te heffen.

Om het voor de overtreder zo transparant mogelijk te maken, is het noodzakelijk om zowel in de vooraankondiging als in het besluit een duidelijke belangenafweging te maken. Ook is het noodzakelijk om duidelijk te motiveren waarom bepaalde termijnen worden aangehouden en waarom bepaalde sancties worden opgelegd.

3.3 Strategie stilleggen bouw- en sloopwerkzaamheden.

Er kunnen zich situaties voordoen waarbij op basis van spoedeisende bestuursdwang bouwwerkzaamheden worden stil gelegd. Dit gebeurt in ieder geval bij:

- onomkeerbare situaties, zoals sloopwerkzaamheden of kap van een boom, waarbij de werkzaamheden op het punt staat te beginnen of niet zijn afgerond;
- bij (mogelijk) gevaarlijke situaties;
- als voortgang van overtreding leidt tot verergering van de (gevolgen van de) overtreding;
- bij illegale bouw-, of aanlegwerkzaamheden.

In alle gevallen geldt: stilleggen tenzij het middel tot gevolg heeft dat belangen van betrokken partijen in onevenredige ernstige mate worden geschaad. Er wordt bij het al dan niet stilleggen van de werkzaamheden onderscheid gemaakt tussen het stilleggen bij activiteiten zonder omgevingsvergunning en activiteiten in afwijking van een omgevingsvergunning. Gedeeltelijke stillegging kan plaatsvinden op onderdelen van de verleende omgevingsvergunningen (bouw) en sloopmeldingen. Dit onderscheid is uitgewerkt in het Handhavingsbeleidsplan.

3.4 Afstemming handhavingspartners

Uitgangspunt van de Wabo is integraal toezicht en integraal handhaven. De Wabo verplicht het college af te stemmen met andere betrokken toezicht- en handhavingspartners. De belangrijkste partners zijn de DCMR en de VRR. Bij het afstemmen gaat het om wanneer, wat en waar gecontroleerd moet worden en op welke wijze gehandhaafd moet worden als dat nodig is.

Regulier toezicht vindt plaats op basis van de faseringsketen. De verschillende fases zijn: planfase, realisatiefase, gebruiksfase en sloopfase. Per fase wordt (meerdere keren) toezicht gehouden door een toezichthouder. De overgangen tussen de fasen zijn belangrijke momenten voor afstemming met de partners. Deze afstemming kan belangrijk zijn voor zaken die in een andere fase aan de orde komen.

Eén keer in de zes weken vindt er in BAR-verband integraal handhavingsoverleg plaats. Bij dit overleg zijn vertegenwoordigers van de gemeente, de DCMR en de VRR aanwezig. Tijdens dit overleg worden de handhavingsprocessen besproken en wordt op bepaalde handhavingszaken inhoudelijk ingegaan.

4. Werkplan

Om de doelstellingen, prioriteiten, indicatoren, resultaten en activiteiten adequaat uit te voeren is voldoende personele capaciteit nodig. Hieronder wordt voor het komende jaar op programmatische wijze inzicht verschaft in de verwachte werkzaamheden en benodigde capaciteit voor het team Wabo Toezicht en Juridische Handhaving.

4.1 Aanwezige formatie

Uitgangspunt is de huidige beschikbare capaciteit. Per 1 januari 2020 is de volgende formatie beschikbaar:

Tabel 1: Formatie team Toezicht en Juridische Handhaving Wabo 2020

Formatie toezicht en juridische handhaving WABO 2020	Albrands-waard	BAR-Totaal	Uren Albrandswaard	Uren BAR-Totaal
Teamleider	0,1	0,5	140	700
Wabo-inspecteurs	1	5,2	1400	7280
Juristen handhaving	0,48	2,38(-0,55*)	672	3332(-770*)
Totaal	1,58	8,08	2212	11312

*langdurig zieke medewerker

Teamleider

Nieuw is de functie van teamleider. De teamleider zal naast leidinggevende taken ongeveer de helft van haar tijd besteden aan inhoudelijke taken als Jurist handhaving en is daarnaast betrokken bij diverse onderdelen van het programma Omgevingswet en project invoering Wkb.

Vacatureruimte

Er is in totaal 2,19 fte vacatureruimte aanwezig. Deze vacatureruimte is bedoeld voor de Wabo inspecteurs en juridisch adviseurs. De vacatureruimte is meegenomen in de aanbevolen minimumcapaciteit (zie tabel 2).

1,19	Vacature Wabo-inspecteur
1,00	Juridisch adviseur /vacature Wabo-inspecteur

4.2 Kwaliteitscriteria wet VTH

Voor de Wabo-inspecteurs en juristen handhaving is een aanbevolen minimum formatie berekend op basis van de kwaliteitscriteria van de Wet VTH. Sinds 2016 stelt de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (wet VTH) kwaliteitscriteria aan de uitvoering van Wabo-taken. De kwaliteitscriteria zijn bedoeld om de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) in het omgevingsrecht te professionaliseren en de kwaliteit in de organisatie te borgen. De aanbevolen minimumformatie voor de Bar-organisatie is voor het team toezicht en juridische handhaving als volgt:

Tabel 2: Aanbevolen minimumformatie toezicht en juridische handhaving Wabo 2020

Aanbevolen minimumformatie VTH 2020	Aanwezige formatie Bar-organisatie	minimum-formatie
Wabo-inspecteurs (inclusief vacatureruimte)	6,39	6,95
Juristen handhaving (inclusief vacatureruimte)	3,38(-0,55)*	4,12

Als de werkelijke formatie en de vacatureruimte bij elkaar wordt opgeteld voldoen zowel de Wabo-inspecteurs als de Juristen handhaving niet aan de aanbevolen minimum formatie. Voor de Wabo-inspecteurs is dit in totaal 0,56 fte, voor de Juristen 0,74 fte. In het volgende hoofdstuk/paragraaf wordt aan de hand van de werkdruk verder uitgewerkt welke prioriteiten er voor de Wabo-inspecteurs en Juristen handhaving worden gesteld om met de huidige bezetting

de (kern)taken uit te voeren, en zullen aanbevelingen worden gedaan voor de korte en middellange termijn, waarbij rekening wordt gehouden met de invoering van de Omgevingswet en Wkb.

De werkzaamheden en daarbij behorende formatie voor het team Wabo-Toezicht en Juridische Handhaving zal naar verwachting als gevolg van de invoering van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) structureel wijzigen. Deze wijzigingen zullen worden behandeld in een nieuwe beleidscyclus, waarbij de nieuwe 4-jarige beleidsplannen worden vastgesteld voor invoering van beide wetten.

4.3 Benodigde uren Wabo-inspecteurs.

De Wabo-inspecteurs zijn verantwoordelijk voor het controleren van verleende omgevingsvergunningen en het behandelen van Wabo gerelateerde meldingen en handhavingsverzoeken. Daarnaast hebben zij een aantal neventaken, waaronder het uitvoeren van integrale controles en het meewerken aan ministeriële onderzoeken op gebied van bouwveiligheid.

Controle verleende vergunningen

Voor 2020 is een aanname gemaakt voor de werklast van de Wabo-inspecteurs (zie bijlage 2 en onderstaande tabel). De werkdruk blijft in deze aanname ongeveer gelijk. Omdat de werkzaamheden van de Wabo-inspecteurs voornamelijk laat in het vergunning/bouwproces plaatsvinden verwachten we dat de corona-crisis geen of weinig effect heeft op het aantal te controleren vergunningen/meldingen. In de onderstaande tabel staat de ontwikkeling van de werklast voor het controleren van vergunningen en meldingen van de afgelopen jaren en de aanname voor 2020.

Tabel 3: werklast controles verleende omgevingsvergunningen

Gemeente	Werklast 2016 (uren)	Werklast 2017 (uren)	Werklast 2018 (uren)	Werklast 2019 (uren)	Aanname werklast 2020
Ridderkerk	2683,16	2505,54	2601,6	2455,28	2510,74
Barendrecht	2122,58	1820,7	1757,3	1626,38	1702,74
Albrandswaard	1526,24	1116,1	1588,46	1461,16	1278,04
Bar-totaal	6331,98	5442,34	5947,36	5542,82	5491,52
benodigde fte:	4,52	3,89	4,25	3,96	3,92

Handhaving, meldingen en handhavingsverzoeken

In 2019 heeft voor het eerst een accurate monitoring plaatsgevonden van alle handhavingmeldingen en verzoeken die de Wabo-inspecteurs hebben behandeld. Voor 2020 is de aanname dat het aantal meldingen en verzoeken grofweg gelijk zal blijven. De verwachting is dat er ongeveer 174 meldingen en handhavingsverzoeken zullen worden behandeld. Per zaak zijn de inspecteurs hier ongeveer 10 uur mee bezig. In totaal is er 1740 uur nodig om alle meldingen/handhavingsverzoeken te behandelen. Dit komt neer op een totaal van 1,24 fte.

Neventaken

Naast het controleren van verleende vergunningen en het behandelen van meldingen en handhavingsverzoeken hebben de Wabo-inspecteurs ook een aantal neventaken. In onderstaande tabel staan de neventaken met de daarbij behorende uren per inspecteur.

Tabel 4: Neventaken

Preventief toezicht op monumenten, preventieve wijkgerichte controles illegale bouw en strijdig gebruik van gronden en gebouwen.	In 2020 alleen op basis van signaaltoezicht.*	-
Toezicht op (brand)veiligheid bestaande gebouwen (integrale controles)	In 2020 alleen incidenteel op basis van signaaltoezicht of op verzoek VRR.*	-

Medewerking aan opdrachten vanuit de Rijksoverheid	Bijvoorbeeld de onderzoeken naar brandveiligheid gevels en breedplaatvloeren van de afgelopen 2 jaar.	50
Neventaken	Participatie in werkgroepen, inspecties D&H wet, ondersteuning collega's.	80
Kennisvergroting vakgebied	Leeswerk/zelfstudie. Bijvoorbeeld nieuwe bouwtechnieken die bij te controleren projecten worden toegepast of kennis van het bouwbesluit en jurisprudentie bij handhaving.	90
Werkoverleg/seminars/trainingen	In 2020 vinden extra overleggen, trainingen en seminars plaats in het kader van de Omgevingswet en Wkb.	90
Totaal		310

* *preventieve/projectmatige controles vinden dit jaar niet plaats i.v.m. het tekort aan formatie/bezetting*

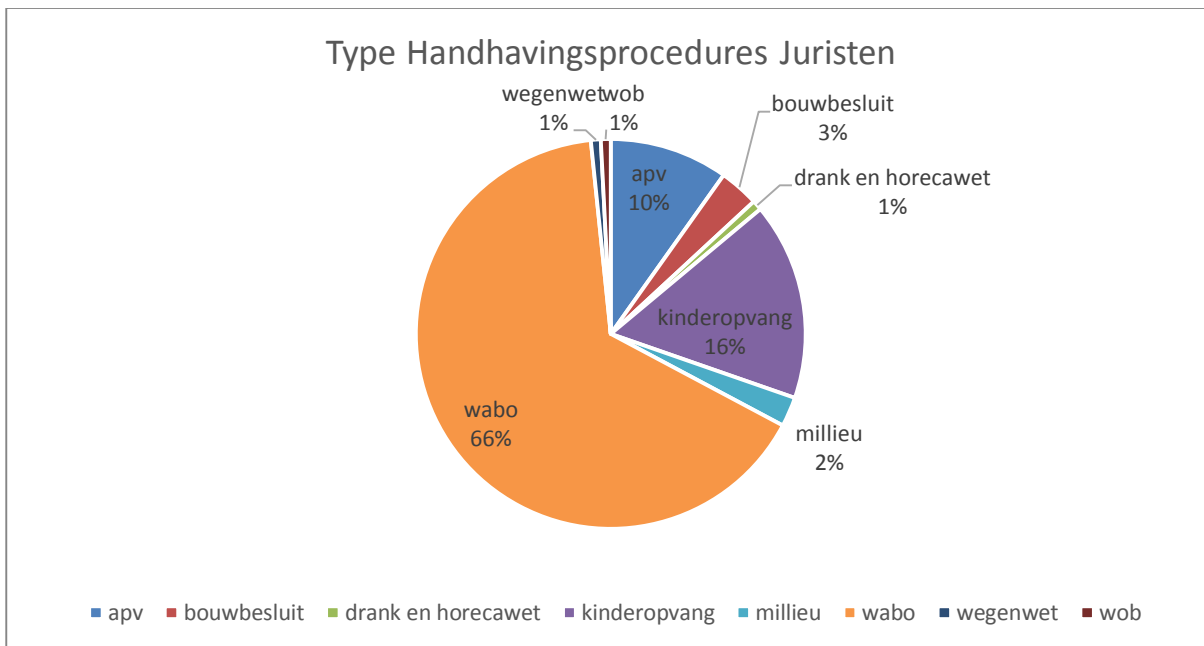
4.4 Handhavingsjuristen Wabo

De handhavingsjuristen behandelen onder meer juridische procedures die te maken hebben met overtredingen in de bebouwde omgeving. Zij werken hierbij samen met de Wabo inspecteurs en de afdelingen Openbare orde en veiligheid en Toegang.

Wanneer er een overtreding is geconstateerd door de Wabo-toezichthouder wordt in eerste instantie geprobeerd om dit ter plekke op te lossen. Wanneer dit niet lukt wordt er gehandhaafd. Aan de hand van de constatering van de toezichthouders voeren de handhavingsjuristen de volgende taken uit:

1. opstellen voornemen besluit,
2. zienswijzebehandeling,
3. opstellen besluit,
4. advisering college (portefeuillehouders overleg),
5. invorderings-/kostenbeschikking (inclusief zienswijzebehandeling),
6. behandeling bezwaar/beroep,
7. opstellen beslissing op bezwaar (eventueel wederom advisering college),
8. bewaken termijnen.

Hoewel de handhavingsjuristen organisatorisch geplaatst zijn binnen de afdeling VTH-Wabo, is een aanzienlijk deel van de beschikbare tijd nodig ten dienste van de werkzaamheden die binnen het cluster Openbare Orde en Veiligheid. Het betreft de handhaving van onder andere de Drank- en Horecawet, APV-vergunningen en Kinderopvang. Ongeveer 30% van de handhavingsprocedures zijn geen zaken die voortkomen uit constatering op het gebied van het bouwbesluit of de Wabo (zie onderstaand figuur).



Figuur 1: Type Handhavingsprocedures

Benodigde capaciteit

De werklust van de handhavingsjuristen is moeilijk te kwantificeren (in benodigde uren). De hoeveelheid tijd die nodig is om een handhavingsprocedure te doorlopen is daar te bewerkelijk voor. Dit hangt af van onder andere het al dan niet meewerken van de aangeschreven partij, de aard van de overtreding en eventuele bezwaar en/of beroepsprocedures. Daarnaast zijn er voor een deel van de handhavingsprocedures geen wettelijke termijnen. Dit geldt met name voor de procedures die voortkomen uit meldingen. Zaken die wel een termijn hebben of om inhoudelijke redenen prioriteit hebben worden met voorrang behandeld, waardoor sommige procedures een veel langere doorlooptijd hebben dan noodzakelijk. Een hoge werkdruk bij de juristen vertaalt zich dus met name in het 'op de plank laten liggen' van procedures met een lagere prioriteit.

Ontwikkeling werkdruk 2020

De verwachting is dat de reguliere werkdruk, voortkomend uit meldingen of handhavingsverzoeken op Wabo gebied, voor de juristen in 2020 gelijk blijft. In 2019 zijn 122 handhavingsprocedures behandeld en is er in 11 gevallen bezwaar of beroep ingesteld. Voor 2020 worden grofweg dezelfde aantallen verwacht. De werkzaamheden van de handhavingsjuristen Wabo zijn de voorgaande vijf jaar echter aanzienlijk toegenomen zonder dat er extra capaciteit beschikbaar is gekomen. De onderstaande ontwikkelingen spelen hierbij een rol:

1. Het aantal Wabo-gerelateerde procedures is de afgelopen jaren gestaag toegenomen;
2. Het aantal BOA's in de BAR-gemeenten is toegenomen. Meer toezichthouders betekent meer werk voor de handhavingsjuristen;
3. In voorgaande jaren zijn integrale handhavingsacties gehouden, waaruit een grote hoeveelheid werk voor de handhavingsjuristen is voortgevloeid.
4. Het komt vaker voor dat ingebrekestellingen worden ingediend wegens niet tijdig beslissen. Dit verhoogt de tijdsdruk op de juristen en verhoogt de werklust.

Integrale controles

Doordat eerst in de laatste twee maanden van 2019 geld beschikbaar is gesteld voor het aantrekken van een inhuurkracht jurist om lopende zaken handhavingszaken die zijn voortgekomen uit eerder integrale controles af te handelen, zijn veel van deze handhavingszaken momenteel (1^e kwartaal 2020) nog in behandeling. De verwachting is dat eind 3^e kwartaal deze zaken zijn afgerond. Als in 2020 wederom integrale handhavingsacties worden gehouden, zullen de daaruit voortvloeiende handhavingszaken met de huidige bezetting niet op korte termijn opgepakt kunnen

worden. Hierdoor bestaat het risico dat gedane constatering tijdens de actie daardoor niet goed meer bruikbaar zijn.

Nevenactiviteiten

In 2020 zullen er werkzaamheden bijkomen die naast kerntaken uitgevoerd zullen moeten worden. Hierbij valt te denken aan voorbereidingswerkzaamheden en scholing omtrent de invoering van de Omgevingswet, de Wet private kwaliteitsborging en de verbetering van (digitale) werkprocessen. Als deze werkzaamheden door een capaciteitsniveau onvoldoende kunnen worden uitgevoerd vertaalt dat zich in bestuurlijke en juridische risico's na invoering van de nieuwe wetgeving.

4.5 Conclusie

Voor zowel de Wabo inspecteurs als de Juristen Handhaving is er sprake van aan capaciteitstekort. Daarnaast is er bij de juristen handhaving ook sprake van een langdurig zieke medewerker. Per functie wordt beschreven op welke wijze dit tekort invloed heeft op de uitvoering van werkzaamheden en welke acties er ondernomen worden om dit tekort te verminderen.

Wabo-inspecteurs

Als de uren die nodig zijn om omgevingsvergunningen te controleren, meldingen en handhavingsverzoeken in behandeling te nemen en de neventaken uit te voeren bij elkaar worden opgeteld komt dit uit op een totaal van 6,48 fte. De opbouw hiervan is 3,92 fte voor het controleren van omgevingsvergunningen, 1,24 fte voor het in behandeling nemen van meldingen en handhavingsverzoeken en 1,32 fte voor diverse neventaken. Beschikbaar is 6,39 fte. Dit is inclusief de vacatureruimte. De berekende werkdruk komt daardoor grofweg overeen met de aanwezige capaciteit. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat er bewust voor gekozen is een aantal preventieve en/of projectmatige controles niet uit te voeren. Wel wordt er n.a.v. signaaltoezicht controles uitgevoerd. Het gaat hierbij om de volgende taken:

1. In ieder geval wordt één keer per drie jaar een controlebezoek gebracht aan alle monumenten.
2. In ieder geval één keer per jaar zal per toezichthouder een deel van zijn of haar wijk projectmatig worden gescreend op illegale bouw.
3. Een keer per jaar zal per toezichthouder opsporing van illegaal gebruik van gronden en gebouwen binnen een deel van zijn/haar wijk plaatsvinden.
4. Preventief toezicht op (brand)veiligheid bestaande gebouwen (integrale controles)

Alleen preventieve en projectmatige controles worden niet uitgevoerd. Wel worden er naar aanleiding van signaaltoezicht, meldingen en handhavingsverzoeken controles uitgevoerd.

Daarnaast is het op dit moment lastig om geschikte kandidaten te vinden om de vacatureruimte in te vullen. Dit geldt voor alle bouwkundige functies, waaronder de Wabo-inspecteurs. Hierdoor kunnen vacatures niet worden ingevuld. Het tekort aan personeel wordt op dit moment waar mogelijk opgelost door inhuur, maar dit brengt een knelpunt met zich mee. Omdat inhuur significant duurder is dan eigen personeel verlaagt de afhankelijkheid van ingehuurde medewerker de uiteindelijke capaciteit van het team. In dit kader worden in 2020 het volgende actiepunten uitgevoerd, welke in het hoofdstuk 'actiepunten' verder zal worden toegelicht:

1. In 2020 zal door het team worden onderzocht of een deel van de administratieve werkzaamheden die op dit moment door de Wabo-inspecteurs worden uitgevoerd, kan worden overgedragen aan een procesondersteuner. Hierbij wordt rekening gehouden met de invoering van de Omgevingswet en Wkb, welke een wijziging voorzien in de wettelijke taken, werkzaamheden en processen van de Wabo-inspecteurs. Door het proces anders vorm te geven wordt de administratieve last voor de inspecteurs lager en kan hun bouwkundige kennis optimaal in worden gezet. De procesondersteuning kan worden gerealiseerd binnen de voor de voor de Wabo-inspecteurs beschikbare vacatureruimte.

Juristen Handhaving

Door de krappe huidige formatie staat de dienstverlening op het gebied van handhaving ernstig onder druk. Dit

vertaalt zich in onnodig lange doorlooptijden bij procedures met een lage prioriteit, een toename van het aantal ingebrekestellingen en onvoldoende aandacht voor juridische kwaliteitszorg bij het invoeren van nieuwe wetgeving en beleid, met alle bestuurlijke en juridische risico's van dien.

Het valt aan te bevelen om deze risico's te verminderen. In dit kader worden in 2020 de volgende aanbevelingen gedaan en actiepunten uitgevoerd, welke in het volgende hoofdstuk verder worden toegelicht.

1. In 2020 zal het team onderzoeken of (een deel van) de niet Wabo-gerelateerde procedures kunnen worden uitgevoerd de daarvoor verantwoordelijke clusters.
2. Voor het afhandelen van procedures voortkomend uit integrale controles, waarbij de Wabo-gerelateerde overtredingen vaak 'bijvangst' zijn, is in 2020 onvoldoende capaciteit. In 2020 zal het team onderzoeken of het mogelijk is om vanuit de integrale controles budget beschikbaar te stellen om eventuele procedures af te handelen of om tijdens de controles slechts zwaardere overtredingen te verbaliseren.

Ten slotte valt het aan te bevelen om de dienstverlening te verbeteren en de juridische en bestuurlijke risico's te verminderen door extra capaciteit beschikbaar te stellen om de formatie van de handhavingsjuristen uit te breiden tot het aanbevolen minimum niveau. Hiervoor wordt binnen het cluster Ruimtelijke ontwikkeling budget vrijgemaakt, zodat tot het einde van 2020 kan worden voldaan aan de aanbevolen minimum bezetting voor de handhavingsjuristen. De structurele wijzigingen die de Omgevingswet en Wkb met zich meebrengen worden in de beleidscyclus van 2021 en later definitief uitgewerkt.

5. Actiepunten 2020

Op basis van de bovenstaande hoofdstukken kunnen de volgende actiepunten, met bijbehorende planning, worden benoemd.

	Actie (Doel)	Wie	Planning	Commentaar
1	Werkdruk, termijnen en doorlooptijden bewaken	Alle medewerkers	Geheel 2020	De Werkdruk, termijnen en doorlooptijden worden bewaakt zodat hier tijdig op gestuurd kan worden.
2	Automatiseren van monitoring en managementinformatie.	Teamleider, beleidsmedewerker	Geheel 2020	Vanwege de invoering van de Omgevingswet zal het softwaresysteem BWT4all worden vervangen. De aanbesteding van een nieuw systeem vindt plaats in 2020. Medewerkers van het team toezicht en juridische handhaving zijn bij de aanbesteding betrokken. Een actiepunt is daarbij, waar mogelijk, het automatiseren van de monitoring die nu handmatig gebeurt door de medewerkers en het beter ontsluiten van (management)informatie.
3	Beleidscyclus 2021 professionaliseren.	Teamleider Beleidsmedewerker	Geheel 2020	Inhoudelijke verbeterpunten en wijzigingen door de Omgevingswet en Wkb hebben invloed op de inhoud van de beleidscyclus. Daarnaast is het halen van de termijnen van vaststelling (1 februari 2021 voor de uitvoeringsprogramma's, 1 mei voor de jaarverslagen) de nadrukkelijke ambitie. De werkzaamheden en daarbij behorende formatie voor het team Wabo-Toezicht en Juridische Handhaving zal naar verwachting als gevolg van de invoering van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) structureel wijzigen. Deze wijzigingen zullen worden behandeld in een nieuwe beleidscyclus, waarbij de nieuwe 4-jarige beleidsplannen worden vastgesteld voor invoering van beide wetten.
4	Kansen voor verdere digitale dienstverlening monitoren.	Beleidsmedewerker	Geheel 2020	Digitale dienstverlening is in de applicaties van het vakgebied goed geregeld. Maar mogelijk zijn

				er nog eventuele verbeteringen. Dit is een voortdurend aandachtspunt.
5	In 2020 zal het team onderzoeken of (een deel van) de niet Wabogelateerde juridische procedures kunnen worden uitgevoerd door andere clusters.	Beleidsmedewerker/juristen	Geheel 2020	Na de organisatieverandering BAR 2020 vallen Wabo, kinderopvang en APV in verschillende clusters. In 2020 zal worden onderzocht of een andere verdeling van de werkzaamheden mogelijk is.
6	Deelname aan project-/werkgroepen rond de implementatie van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging.	Alle medewerkers	Geheel 2020	Er zal door alle medewerkers deelgenomen worden aan projecten rond de implementatie van de Omgevingswet. Voor sommige onderdelen van de implementatie van de Omgevingswet en Wkb zijn medewerkers van het team trekker.
7	Optimalisering inzet medewerkers met bouwkundige kennis.	Wabo-inspecteurs Teamleider	Geheel 2020	In 2020 zal door het team worden onderzocht of een deel van de administratieve werkzaamheden die op dit moment door de Wabo-inspecteurs worden uitgevoerd, kan worden overgedragen aan een procesondersteuner. Hierbij wordt rekening gehouden met de invoering van de Omgevingswet en Wkb, welke een wijziging voorzien in de wettelijke taken, werkzaamheden en processen van de Wabo-inspecteurs.
8	Inzet tijdens integrale controles	Teamleider Juristen Beleidsmedewerker	Geheel 2020	In 2020 zal het team onderzoeken of het mogelijk is om vanuit de integrale controles budget beschikbaar te stellen om eventuele procedures af te handelen of om tijdens de controles slechts zwaardere overtredingen te verbaliseren.